

TEATER REPUBLIQUE

Studiemateriale

1001 NAT

1001 NAT

- De arabiske fortællingers hovedværk som nutidig nordisk scenekunst

Kærlighed, vold, sex, skønhed og sensualitetens poesi er temaerne i det gigantiske værk af forførende fabler: *1001 NAT* – om at fortælle for at leve!

1001 nats eventyr er et af de få værker, som den vestlige og arabiske verden deler med hinanden. Dette gigantiske værk er folkelige fortællinger indsamlet over mindst 1500 år, her iscenesat af mesterlige kræfter i et nordisk scenesprog.

Forestillingen følger sig til rækken af store fortællinger, som instruktør Staffan Valdemar Holm og scenograf Bente Lykke Møller har givet scenisk liv på Teater Republique: Jeanne d'Arc, Dantes Guddommelige Komædie og Faust. *1001 NAT* er baseret på Ellen Wulffs enestående oversættelse fra arabisk (2013).

Rammen er historien om Kong Shahriyar og visirens datter, Sheherazad. Kongen blev bedraget af en kvinde, han elskede højt. For at undgå flere skuffelser henretter Kong Shahriyar efter bryllupsnatten sine hustruer. Nu har kongen udset sig den unge, kloge Sheherazad som sin hustru. Hun har en plan for at undgå døden: Hver nat begynder hun på en ny fortælling, som ikke afsluttes, så kongen må lade hende leve for at høre fortsættelsen.

Nat efter nat fortæller Sheherazad for livet – om fantastiske hændelser hos høj og lav, på markedspladserne, i sovekamrene, i paladserne, på kamelrygge i karavanerne og i beduintelte i ørkenen. Om kærligheden og om sit køn. Hun fortæller så insisterende og bevægende, at sultanens hjerte til sidst heles.

1001 NAT er en fortælling om fortællingen – og om den fortællende kunsts oprindelse i tvang, vold og sex. Samtidig er *1001 NAT* en fortælling om lytteren, tilskueren – fortæl, eller du dør! Sat overfor en ekstrem ydre trussel, sættes fantasien og fortællekraften på overarbejde med et formål: At udsætte døden.

Instruktion: Staffan Valdemar Holm

Scenografi og kostumer: Bente Lykke Møller

Dramatisering: Karen-Maria Bille efter idé af Staffan Valdemar Holm

Oversættelse: Ellen Wulff

Medvirkende: Stina Ekblad, Mille Hoffmeyer Leffeldt, Stephanie Nguyen m.fl.

Spilletid- og sted: 29.10. — 4.12.2021, TEATER REPUBLIQUE, Østerfælled Torv 37, Kbh Ø

For hvem: For dig, der vil vise dine elever ny nordisk scenekunst baseret på ét af verdenslitteraturens hovedværker.

Hvorfor: Fordi 1001 nats eventyr er det eneste værk, som den arabiske og vestlige verden deler og fordi værket åbner for mangfoldige fortællinger om arabisk kultur og tradition.

Fag: Dansk, Dramatik, Historie, Psykologi, Religion og Arabisk.

Målgruppe: Udskoling og videregående uddannelser.

Billetbestilling

Billetbestilling foregår ved at kontakte Lone Rix på mail lori@osterbroteater.dk eller via fællesportalen BRUG TEATRET I UNDERVISNINGEN: <https://www.brugteatret.dk/> Du kan få personlig betjening ved at ringe til Billetbillet på telefon 70 27 22 72. Åbningstiderne for telefonisk henvendelse: Mandag – fredag kl. 14.00 – 18.00.

Særpris: Vi tilbyder et begrænset antal skolebilletter på udvalgte dage fra 75 kroner. Bemærk, at tilbuddet først gælder, når du bestiller til min. seks unge under 25 år.

Tusind og én nat, oversat af Ellen Wulff, Forlaget Vandkunsten (2013).

Studiematerialet

3 kvinder fortæller historien om *1001 nat* og det går ikke stille for sig... Studiematerialet giver jer inspiration til arbejdet med forestillingen og tager fat i vigtige og aktuelle problematikker omkring køn, seksualitet og lyst samt historiske, litterære/narratologiske og religiøse perspektiver. I forestillingen er de historier, som man umiddelbart forbinder med *1001 nat* dvs. Aladdin, Simbad Søfareren og Ali Baba og de fyrretyve røvere ikke med. Det er i øvrigt også fortællinger, der er kommet til senere. Den overvejende del af de historier, der er med handler om køn! Der er flere historier om mænd, der begår vold mod kvinder, fordi de - ofte fejlagtigt - antager, at deres koner er dem utro. Der er også historier om kvinder, der nærmest er aggressivt liderlige. Et af de gennemgående rationaler i værket som helhed er, at kvinder har vanskeligt ved at styre deres lyst. Og så er der historien om Det pukkelryggede lig, hvor muslimer, jøder og kristne udstilles som lige skurkagtige.

KOM og SE *1001 nat* ud fra et helt nyt og aktuelt perspektiv.

Indholdsfortegnelse

s.3 Præsentation af forestillingen og billetbestilling

s.4 Studiematerialet og indholdsfortegnelse

s.5. Rammefortællingen *1001 nat*

s.6 Tusind og én nat - uddrag fra Bind 1, oversat af Ellen Wulff, Forlaget Vandkunsten (2013)

s.7 Harun al-Rashid

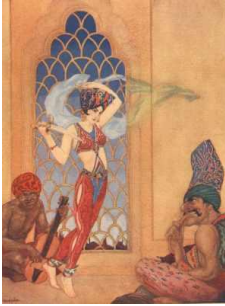
s.8-15 *1001 Nat* – uddrag fra manuskript til forestillingen af Karen-Maria Bille (2021), frit efter Ellen Wulffs oversættelse af Muhsin Mahdis arabiske forlæg. Rammefortællingen.

s.16 Peter Brooks: *Reading for the plot* (1984/1992)

s.18 Karen Blixen *Storyteller* (1995), *Pagten* (2021) og *Det ubeskrevne blad* (1957)

s.23 *1001 Nat* – uddrag fra manuskript til forestillingen af Karen-Maria Bille (2021), frit efter Ellen Wulffs oversættelse af Muhsin Mahdis arabiske forlæg. Den gamle kone I og II og om køn, lyst og seksualitet

s.24 Koranen - om nøgenhed og seksualitet

1001 nat

Rammefortællingen *1001 nat*

- Af Sofie Holten Hansen

Lad os starte ved begyndelsen. Eventyrsamlingen *1001 Nat* indledes med en prolog, en rammefortælling om kong Shahrayar. Før vi møder Sheherazade, den kvinde, som opruller hovedparten af værkets historier for ham og dermed udsætter og endeligt undgår sin forudbestemte skæbne, nemlig at dø ved sin faders hånd ved daggry, får vi en forhistorie, som forklarer baggrunden for Shahrayars skånselsløse kvindehad.

Shahrayar var konge over Indien og Indokina, hans yngre bror, Shahzaman, herskede i Samarkand. De to havde ikke set hinanden længe, og Shahzaman blev gennem sin broders visir inviteret på besøg. Han pakkede og rejste ud for at tilbringe natten udenfor byen i et telt i nærheden af visirens lejr. Før afrejsen tog han dog tilbage til paladset for at kysse sin kone farvel, men fandt hende i seng med en af køkkenmedhjælperne. Han blev rasende, konkluderede for sig selv, at kvinder kunne man ikke stole på, og dræbte øjeblikkeligt både konen og drengen fra køkkenet. Ved ankomsten til hans broders hof, blev der taget godt imod den trætte, blege og svage konge.

Shahrayar var imidlertid nødt til at drage på jagt og efterlod sin broder på slottet. Her erfarede han endnu engang kvindernes svigefuldhed og umådelige liderlighed, idet han så sin svigerinde og ti konkubiner dyrke sex med et tilsvarende antal slaver. Broderens kone lod sig tage af den sorte Sa'ad al-Din Mas'ud. Hårdt presset af sin hjemvendte broder refererede Shahzaman, hvad han havde oplevet, og Shahrayar erfarede ved selvsyn det, han aldrig havde troet muligt. De to besluttede i deres sorg at forlade hoffet. I en lysning mødte de en kvinde, hvis mand havde forsøgt at holde hende kysk og ren ved at overgive hende til en dæmon, som låste hende inde i en kiste med fire låse og som smed kisten ud på det dybe hav. Alligevel var det lykkedes hende at have sex med 98 mænd siden sin bryllupsnat, og med de to kongelige brødre rundede hun nr.100.

Efter denne episode, som bestyrkede brødrene i deres opfattelse af kvinder, rejste de tilbage til deres respektive kongedømmer. Shahrayar beordrede her sin visir hver dag at finde ham en ny kone. Han fandt først en datter af en prins; Shahrayar gik i seng med hende og lod næste morgen visiren slå hende ihjel. Dette gentog sig med en officersdatter, en købmandsdatter, datteren af en borger osv., osv. Til sidst bad visirens egen datter, Sheherazade, som var belæst og intelligent, sin fader om at bringe hende til kongen. Visirer modsatte sig forslaget, men hun insisterede og fik sin vilje. Før hun og kongen kunne nå at røre hinanden om natten, bad hun imidlertid om at få sin yngre søster hidkaldt, så hun kunne sige godnat til hende. Søsteren sov under sengen og bad, før natten var omme, sin søster om at fortælle en historie.

Herfra tager så de egentlige *1001 Nats Eventyr* deres begyndelse. Hver nat fortæller den unge brud historier for sin søster og sin ægtemand, men også hver nat uden at gøre fortællingen færdig. Hun sørger for, at spændingen trækkes ud og at Shahrayar forbliver nysgerrig efter hvert eventyrs afslutning.

Kilde: <https://litteratursiden.dk/artikler/sheherazades-udsatte-dod-det-levende-narrativ-1001-nat>

1001 nat, Bind 1,
Vandkunsten (2013)

Tusind og én nat

- Uddrag fra Bind 1, oversat af Ellen Wulff, Forlaget Vandkunsten (2013)

*I den nådige og barmhjertige Guds navn
til hvem jeg sætter min lid*

Lovet være Gud, skaber og konge af gavmildhed, som skabte al skabning og menneskehed, som rejste himlen uden søjler i geled og beredte jorden ud til hvilested, som teltpæle bankede. Han bjergene ned, lov vandet vælde af hårde klippeskred, tilintgjorde folket Thamüd og Äd¹ tilligemed og Fararos folk, "ham med teltpælene" var, hvad Faraos hed. Jeg lovpriser Ham, ophøjet er Han, for den retledning Han har forsynet os med, og takker Ham for Hans gunstbevisninger, så talrige at ingen optælling kan finde sted.

Vi giver hermed alle storsindede mænd den besked, alle herrer af fortrin og fornem beskaffenhed, at målet med at skrive denne bog, herlig af indhold og god af sprog, var at gavne hver den der læser deri, for af lærerige levnedsskildringer rummer den en masse og storslåede tanker for folk med dannelse og klasse. Her kan man lære, hvordan man skal udtrykke sig med ynde og vid, og få at vide nøjagtig hvad der hændte kongerne fra den tidligste tid. Jeg har kaldt den bogen om tusind og én Nat. Den indeholder derudover biografier, fremragende indimellem, som alle der hører dem bliver så kloge af at ingen kan løbe om hjørner med dem, og de vil desuden finde glæder og fornøjelser der er gode og sunde, midt i den bekymring, som tidens omskiftelser volder og som frister til det onde. Gud alene, ophøjet er Han, viser vejen til det rette.

Arbejdsspørgsmål

- 1) Læs indledningen til *Tusind og én nat*.
- 2) Hvad er målet med *Tusind og én nat* og hvad er målet med *1001 nat*?
- 3) Læs gerne mere om kaliffen Harun al-Rashid på s.7 og senere om Kong Shahriyār i uddraget fra manuskriptet til 1001 nat s.8-15. Sammenlign oplysningerne om den historiske kalif Harun al-Rashid med manuskriptets Kong Shahriyār.
- 4) Læs evt. mere om Kalifatet her: <https://denstoredanske.lex.dk/kalifatet>

¹ Forhistoriske folkeslag, der nævnes i Koranen.

Harun al-Rashid

Harun al-Rashid

- af Svend Søndergaard

Harun al-Rashid, 17.3.766 -24.3.809, femte abbasidiske kalif fra 786, søn af Muhammad al-Mahdi. Harun efterfulgte sin ældre bror al-Hadi, som var død under mystiske omstændigheder efter kun et år på tronen. Med støtte fra sin politisk aktive mor, al-Khayzuran, og sin dygtige iranske vesir, Yahya al-Barmaki, styrede han det mægtige kalifrige på dets politiske og kulturelle højdepunkt. Det lykkedes Harun at sikre rigets nordgrænse ved årlige felttog ind i det byzantinske Lilleasien, og i 797 sluttede kejserinde Irene fred og accepterede at betale tribut til Bagdad.

De første tegn på rigets splittelse viste sig på Haruns tid. Et oprør i Qayrawan (i det nuværende Tunesien) blev undertrykt af statholderen Ibrahim ibn al-Aghlab, som imidlertid gjorde sig delvis uafhængig af Bagdad og grundlagde Aghlabidedynastiet. Den stigende iranske selvbevidsthed førte til spændinger mellem arabere og iranere, hvilket muligvis er baggrunden for, at Harun i 803 kynisk styrkede barmakiderne. Harun gjorde sine to sønner Muhammad al-Amin og Abd-Allah al-Mamun til guvernører over hhv. de vestlige og de østlige provinser og understregede dermed splittelsen.

Harun lagde vægt på kalifatets religiøse side og indskrænkede jøders og kristnes rettigheder. Han fremmede handel og industri med klæde, metal, papir m.m. Videnskabsmænd og digtere som Abu Nuwas blev knyttet til hoffet. Vestlige kilders omtale af en kontakt til Karl den Store er muligvis legendarisk.

I Tusind og én nat forherliges Harun al-Rashid som den kloge, retfærdige og fabelagtigt rige hersker.

Kilde: https://denstoredanske.lex.dk/Harun_al-Rashid

Læs evt. mere her: <https://www.britannica.com/biography/Harun-al-Rashid/The-fall-of-the-Barmakids>

1001 Nat

- Manuskript af Karen-Maria Bille, frit efter Ellen Wulffs oversættelse af Muhsin Mahdis arabiske forlæg. Foreliggende manuskript står i gæld til forfatterne Naguib Mahfouz, Tahar Ben Jelloun og Alaa Al Aswany, hvis figurer i forklædt form har fundet vej ind i 1001 Nat.

Uddrag fra manuskriptet

1. RAMMEHISTORIEN

(Kong Shahriyār)

MILLE:

Kong Shahriyār skreg:

Der findes ikke en eneste ren kvinde

i hele verden.

Han gav en befaling

til sin storvesir:

Grib hende der er min hustru

og slå hende ihjel!

Kongen gik selv ind til hende

og lagde hende i lænker

så overgav han hende til vesiren

som førte hende udenfor

og dræbte hende.

STINA:

Kong Shahriyār trak sit sværd af skeden

gik gennem alle værelserne

i sit palads og dræbte

hver eneste slavinde han havde.

MILLE:

Siden erstattede han dem

med nogle andre.

Han lovede sig selv

at han herefter

herefter

efter denne dag

kun ville være gift

én nat

med den samme kvinde

og at han straks

straks næste morgen

ville slå sin brud ihjel

for på den måde at skærme sig

mod kvinders ondskab og list.

2. RAMMEHISTORIEN

(Kong Shahriyār)

MILLE:

Kong Shahriyār satte sig på sin trone
og gav sin vesir befaling til
at få et ægteskab i stand
mellem ham og en af emirernes døtre.
Vesiren gjorde som befalet
og friede på kongens vegne.

STINA:

Shahriyār lå hos hende
han fuldbyrdede ægteskabet
med en af emirernes døtre
og næste morgen bad han vesiren
slå hende ihjel.

MILLE:

Natten efter tog han en anden pige
en af sine soldaters døtre
lå med hende
og næste morgen dræbte vesiren hende.
Den tredje nat tog han datteren af en af byens
købmænd
og sov hos hende til om morgenen
hvor hun blev slået ihjel.
Og sådan blev kong Shahriyār ved
nat efter nat efter nat
han lå med pigerne
og næste morgen
dræbte vesiren dem.
Nat efter nat.
Til sidst var der ikke flere piger tilbage.

3. RAMMEHISTORIEN

(Kong Shahriyār)

MILLE:

Min kone troede ikke
jeg var hjemme.
Hun troede
jeg var på jagt
men jeg havde endnu ikke
forladt slottet.

Jeg sad og kiggede ud af vinduet.

Fordybet i tanker
vandrede mit blik
hen over træerne i haven
da jeg pludselig så
en hemmelig dør gå op.
Min kone trådte ud

ledsaget af tyve slavinder
ti hvide og ti sorte.
Hun vandrede af sted
som en gazelle, stolt og sortøjet.
Uden at få øje på mig
spadserede de ud i haven
hvor de tog tøjet af.
Uden tøj blev de pludselig til
ti sorte slaver og ti slavinder
selvom de alle
havde været ikklædt kvindetøj.
De ti sorte mænd
kastede sig over
de ti hvide slavinder
og min kone råbte:

STINA:

Mas'ūd, Mas'ūd!

I samme øjeblik sprang en sort slave
ned fra et træ.

Næppe havde han berørt jorden

før han var henne hos hende:

Er der noget du trænger til, min tøs? spurgte han.

Her kommer Mas'ūd!

MILLE:

Han løftede hendes ben

trængte ind mellem hendes lår
og lå hos hende.

Nu lå de ti sorte

oven på de ti hvide

og Mas'ūd oven på min kone

og sådan fortsatte de

den halve dag.

Da de var færdige med at forlyste sig

rejste de sig alle

og vaskede sig.

De ti mandlige

slaver klædte sig på som kvinder

så de for enhver at se

nu var tyve slavinder.

Mas'ūd sprang over havemuren

og ned på vejen udenfor

og slavinderne gik med deres frue

hen til den hemmelige dør i paladset.

De gik ind

lukkede den hemmelige dør efter sig

og gik hver til sit.

Der findes ikke en eneste

ren kvinde i hele verden

skreg jeg

og gav en befaling til min storvesir:

Grib hende der er min hustru

og slå hende ihjel!

4. RAMMEHISTORIEN

(Shahrazād)

MILLE:

Den vesir der hver morgen
måtte slå pigerne ihjel
efter en enkelt nat med kong Shahriyār
havde selv en datter
ved navn Shahrazād.
Shahrazād havde læst bøger
hele litteraturens skat
visdomslitteratur og medicin som besat.
Hun kunne fremsige digte udenad
og havde studeret historie
om konge, land og stad.
Hun kendte til folkelige ordsprog
vismænds og kongers fyndord og meget andet
og var vidende og kløgtig, vis og dannet.
Hun havde læst og lært.
En dag sagde Shahrazād til sin far:
Far, jeg har noget på hjerte
jeg vil betro dig.
Hvad er det? spurgte vesiren.
Jeg vil bede dig gifte mig

bort til kong Shahriyār
svarede hun.

STINA:

Enten bliver jeg årsag til folkets befrielse
eller også vil jeg dø og gå til grunde
og dele skæbne med dem
der allerede er døde og gået til grunde.

MILLE:

Da vesiren hørte
hvad hans datter Shahrazād sagde
blev han vred.
Jeg skulle altså føre dig til ham
for at han kunne sove med dig
en eneste nat
og næste morgen give mig befaling
til at slå dig ihjel?
Og det ville blive mig
der måtte slå dig ihjel
for jeg kan ikke
sætte mig op mod ham.
Der er ikke andet for, far
sagde Shahrazād

5. RAMMEHISTORIEN

(Shahrazād)

MILLE:

Min datter, hvad går der af dig
at du sådan vil risikere dit liv?
spurgte vesiren sin datter.
Far, gentog Shahrazād
du bliver nødt til
at føre mig til kong Shahriyār.
Jeg har kun
den ene ting at sige.

STINA:

Hvis du ikke selv gør det
går jeg bag din ryg
og så vil jeg fortælle ham
at du var for nærig
til at unde din herre
en som mig.

MILLE:

Er du virkelig nødt til at gøre det?
spurgte vesiren.

Ja! svarede Shahrazād.

Da vesiren ikke kunne

stille noget op med sin datter
og var blevet træt af sine forsøg
på at tale hende til rette
gik han til sultan Shahriyār.
Han trådte ind
og kyssede gulvet foran ham.
Så fortalte han sultanen
om sin datter og meddelte
at han ville skænke hende
til ham samme nat.

Min gode vesir, hvordan kan du
så gavmildt skænke mig din datter?
spurgte kongen forbavset.
Aldrig så snart er det blevet morgen før jeg
ved Gud, ved Ham der rejste himlen
vil sige til dig: 'Slå hende ihjel!'
Og hvis ikke du vil
slå hende ihjel
slår jeg dig ihjel.

Høje sultan, vor herre og beskytter
sagde vesiren, alt dette
har jeg gjort klart for hende.
Men hun godtager det ikke

og ønsker at være sammen
med dig i nat.

STINA:

Kongen blev glad.
Gå hjem
og få hendes ting i orden
sagde han til vesiren.
Bring hende så til mig
først på aftenen.

MILLE:

Vesiren gik hjem
og gentog kongens besked
for sin datter.
Måtte Gud ikke lade mig miste dig
og gøre mig ensom, tilføjede han.
Shahrazād blev meget glad.
Hun ordnede sine ting
samlede alt hvad
hun havde brug for

6. RAMMEHISTORIEN (Shahrazād)

MILLE:

Så rejste Shahrazād sig,
kysede gulvet foran kongen og sagde:
Tidens konge uden mage

og da det blev aften
tog vesiren sin datter med sig
op til Shahriyār
den største konge af alle.
Natten faldt på
og han stillede sit begær
hos Shahrazād.
Mens de endnu lå vågne
på det blodige leje
rømmede hun sig:
Tillader du
jeg fortæller en historie?

MAND:

Gerne, (svarede han.)
Fortæl en historie.

MILLE:

Shahrazād sagde glad:
Nu skal du høre.

til alle tider, i alle dage
jeg er din slavinde
og har i tusind og en nat

fortalt dig historier fra forgangne tider
og advarende eksempler om gamle slægter
set fra forskellige sider.

Må jeg rette en bøn til dig
og bede dig få et ønske opfyldt?

MAND:

Sig mig dit ønske,
og du skal få det opfyldt
Shahrazād! (sagde kongen)

MILLE:

Hun kaldte på barnepigerne
og eunukkerne og sagde:

Kom med mine børn!

De skyndte sig
at bringe hende børnene
og det var tre drenge.

Den ene kunne gå
den anden kravlede
og den tredje diede.

Da de havde hentet børnene

førte hun dem hen til

kongen, deres far

kyssede gulvet foran ham:

Tidens konge, dette er dine børn.

Jeg ønsker du sparer mig for døden
til ære for dine børn her.

Hvis du slår mig ihjel,

bliver disse små børn moderløse

og de vil ikke finde nogen anden kvinde
der kan opdrage dem lige så godt.

MAND:

Kongen trykkede grædende
børnene til sit bryst og sagde:

Ved Gud, Shahrazād,

jeg havde allerede tilgivet dig

inden børnene kom

for jeg har set at du er dydig og from
at du er ædel og ren og uden men.

Jeg kalder Gud til vidne

at jeg har besluttet ikke

at gøre dig noget ondt!

MILLE:

Efter at hun havde kysset

hans hænder og fødder, sagde hun:

Måtte Gud give dig et langt liv

og skænke dig stadig mere højhed og værdighed!

MAND:

Retfærdighed, svarede kongen

som om han med ét huskede

alle sine ofre

retfærdigheden antager mange skikkelser

en af dem er sværdet

en anden er tilgivelse.

STEPHANIE:

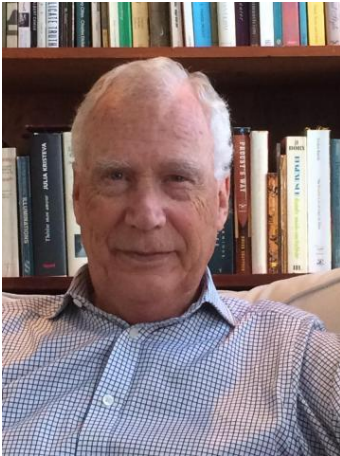
Glæden gennemtrængte kongens palads
og bredte sig herfra til hele byen.
Det lykkelige budskab nåede
også vesiren, Shahrazāds far
der grædende faldt sin datter om halsen:
Lovet være Gud for denne umådelige velsignelse!
sagde han.

Guds barmhjertighed frelste mig
fra min blodige skæbne
svarede Shahrazād,
må Han se i nåde
på alle de jomfruer
der uden skyld

måtte lade livet.
Jeg ofrede mig for at
dæmme op for volden.

Gud har sin egen visdom
Shahrazād!

Du har ret, far!
Gud har sin egen visdom
og Satan har sine følgere!
Hver gang kong Shahriyār
kommer mig nær
kan jeg lugte blodet.

Peter Brooks.

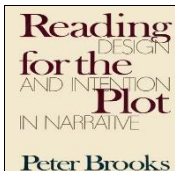
Peter Brooks: *Reading for the plot* (1984/1992)

- Af Stefan Iversen og Henrik Skov Nielsen

Peter Brooks hovedpointe i *Reading for the plot* (1984/1992) er, at vi som læsere fundamentalt læser pga. et narrativt begær. Dette begær er et begær efter at nå til slutningen: "Tekstens begær er i sidste instans et begær efter slutningen (...)" s.108. Læserens begær efter at nå til slutningen og at få opklaret fortællingens gåder og afsluttet dens historier er ofte et spejl af strukturer i teksterne selv. Plot er både noget, som en fortælling kan have, og en aktivitet, som læseren anvender til at skabe mening i og sammenhæng mellem fortællingens dele og mellem det nævnte og unævnte. I fortællingen fortælles der

fra slutningen, som fortælleren kender og frem mod denne slutning, mener Brooks. Og læseren læser med et begær efter at nå frem til denne slutning, hvor han vil kunne forstå sammenhængene. Slutningen er altså for Brooks af helt afgørende betydning og her står han ovenpå en lang tradition, som man samlet set kan kalde teologisk, det vil netop sige styret af opfattelsen af, at fortællingens mening ligger ved slutningen, som er dens mål, dens *telos*.² Denne anskuelse foreligger i kim allerede hos Aristoteles. Han bestemmer den vellykkede tragedie som en "afsluttet helhedshandling" (Aristoteles 1450b), der har "både begyndelse, midte og afslutning". Afslutningen udgør ikke et arbitrært³ punkt, men er det, der i modsætning til begyndelse og midte ikke logisk forårsager noget nyt; slutningen er det intet andet følger efter.

Når Brooks siger, at man læser teksten med et narrativt begær efter at nå til slutningen, så er der heri impliceret udsagn på to niveauer, som kan have en tendens til at flyde sammen. Man har således på den ene side ikke sagt noget overraskende, hvis man dermed mener, at læseren ofte begynder læsningen på bogens første side og slutter den på sidste side, men når man som Brooks på den anden side lader denne iagttagelse følge af formuleringer om, at læserens betydningsdannelse sker retrospektivt, og at det er slutningen, der definerer begyndelsen og fastlægger tekstens mening, så har man til gengæld ikke sagt noget selvfølgeligt.

(...) "the motor of narrative ... totalizing, building ever-larger units of meaning, the ultimate determinants of meaning lie at the end, and narrative desire is ultimately, exorably, desire for the end" (Brooks s.52).

For Brooks er læsningen konstitueret i en særegen bevægelse, hvor man ser frem til at kunne se tilbage. Det vil sige, man læser med en forventning om at nå til en slutning, som retrospektivt kan kaste lys over teksten og dens tildragelser i begyndelsen og midten. De elementer, der i

² <https://da.wikipedia.org/wiki/Telos>

³ Som beror på et tilfældigt valg eller et personligt skøn <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=arbitr%C3%A6r>

begyndelsen og midten virker *gådefulde*, falder på plads ved slutningen, der lader læseren forstå det foregående som elementer, der pegede frem mod den slutning, der på sin side ender med at give det mening. Brooks beskrivelser er gode til at levere ord og begreber, der beskriver en læseoplevelse, som mange kan genkende. Slutningen på en fortælling er ukendt, og

læseren begærer slutningen, for her vil det ukendte blive kendt. Brooks leverer således med sine læsninger og sine beskrivelser til fortællingens og læserens dynamik og begær et kraftfuldt og nyttigt redskab til den narratologiske analyse.

Kilder:

Litteraturens tilgange 2.udgave, red. J.Fibiger, G.v.Bucheald Lütken og N. Mølgaard, Academia (2010).

Peter Brooks, *Reading for the plot*, Harvard University Press (1984/1992).

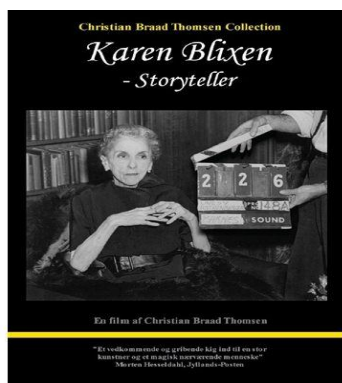
Arbejdsspørgsmål

- 1) Læs rammefortællingen fra *1001 nat* og om det narrative begær iflg. Peter Brooks.
- 2) Hvordan kan teorien om det narrative begær kobles til *1001 nat*?
- 3) Hvad kan betragtes som den narrative motor i *1001 nat*?
- 4) Diskutér om det ukendte bliver kendt i løbet af fortællingen *1001 nat* og om slutningen ender med at give mening iflg. Brooks narratologiske teori?
- 5) I skal i grupper fortælle historier til hinanden. Gå gerne i grupper på 3-4 personer og brug modulet på at fortælle historier for hinanden, som I ikke afslutter efter det har været jeres tur 1.gang, men løbende følger op på, når I har hørt hinandens historier. Helt på samme vis, som Sheherazade i *1001 nat*, som sørger for, at spændingen trækkes ud og at Shahrayar forbliver nysgerrig efter hvert eventyrs afslutning. Diskutér efterfølgende, hvilke kvaliteter den mundtlige fortællekunst har og hvilke temaer I har valgt at fortælle om.
- 6) Tag stilling til, hvordan Brooks begreber om det narrative begær og den narrative motor kan kobles til jeres fortællinger. Overvej, hvad en fortælling kan bruges til?
- 7) I grupper på 3-4 skal I nu arbejde med storytelling på Instagram. Opret en Instagramprofil for gruppen og vælg hvilken fortælling, I vil poste og hvordan. Få evt. inspiration her: <https://www.socialpilot.co/blog/social-media-storytelling>
- 8) Præsenter jeres Instagram fortælling for resten af klassen og inddrag Brooks begreber om narrativt begær og den narrative motor ift. sociale medier. Diskutér og vurder forskellene mellem den verbale og visuelle fortælling.

Karen Blixen Storyteller

Karen Blixen kaldte sig storyteller, og for hende var en fortælling langt mere end underholdning, den var en måde at erkende verden og sig selv på. Karen Blixens *Det ubeskrevne blad* (1957) kan læses som en poetik, en teori om, hvordan man fortæller en historie, så den går i dialog med sin læser. (...) "Og hvem fortæller da, når vi selv tier, en historie bedre end nogen af os har gjort det? Det gør tavsheden." K. Blixen *Det ubeskrevne blad*, 1957.

Se gerne dokumentarfilmen Karen Blixen – Storyteller (1995).

Link: <https://filmcentralen.dk/grundskolen/film/karen-blixen-storyteller>

Filmen er først og fremmest en skildring af Karen Blixen og de mandlige forfattere og beundrere, hun omgav sig med på Rungstedlund i 1950'erne. Filmen viser flere facetter af Karen Blixen, og den vil derfor være velegnet at bruge i forbindelse med forfatterskabslæsning for at give et billede af og en forståelse for mennesket bag forfatteren. Filmen kommer også omkring hovedpersonens forfatterskab, og da filmens titel er "Karen Blixen - storyteller", vil det være oplagt at tage udgangspunkt og dykke ned i forfatterskabet ud fra dette begreb - hvad forskellen er på en storyteller og en forfatter, og hvordan Karen Blixen skildres i dokumentarfilmen, så hun kommer til at fremstå som storyteller snarere end som forfatter. I forlængelse heraf vil det være oplagt at arbejde med Karen Blixens fortællinger, som altid betyder noget andet og mere end det, der umiddelbart fortælles, og som altid har almenmenneskelige og eksistentielle elementer, der gør dem eviggyldige. Tematisk giver filmen mulighed for perspektivering til mange forskellige dele af hovedpersonens liv og forfatterskab såsom menneskene bag Karen Blixen, fortællingerne og disses personer samt hendes malerier og musikken i hendes liv.

Kilde: <https://filmcentralen.dk/grundskolen/film/karen-blixen-storyteller>

Det er i denne sammenhæng også oplagt at se filmen *Pagten* (2021), som fortæller historien om mødet mellem den unge digter Thorkild Bjørnvig og den aldrende litterære verdensstjerne Karen Blixen. De to indgår en pagt, hvor Blixen vil tage forfatterspiren under sine vinger til gengæld for, at han udviser hende ufravigelig troskab. Pagten kommer til at få en stor indflydelse på begges liv, og det driver dem begge ud i ekstremerne. Bjørnvigs privatliv bliver sat på en prøve, mens Blixen kæmper med sine egne dæmoner og en sygdom, som hun har taget med hjem fra Afrika.

Karen Blixen, *Det ubeskrevne Blad*, Sidste Fortællinger (1957).

Ved Byporten sad Dagen igennem en gammel kaffebrun, sortklædt Kone, som tjente sit Brød ved at fortælle Historier.

Hun sagde:

"De vil høre en Historie, kære Herre og Dame? Ak, jeg har fortalt mange Historier, over tusind, siden den Tid da jeg lod unge Mænd fortælle mig selv smukke Historier om en rød Rose, to klare Bjergsøer og to trinde Liljeknopper, og om fire silkeglatte, dødeligt knugende Slanger. Det var min Mormoder, den dejlige, den ofte favnede, der tilsidst – rynket som et Vinteræble og sammenkrøbet paa Hug under det barmhjertige Slør – tog sig for at lære mig Fortællekunsten. Hendes egen Mormoder havde engang oplært hende deri, og begge disse to var bedre Fortællersker end jeg. Men det er nu lige meget, thi for Folket er de og jeg blevet eet, og Folket ærer mig især, fordi jeg har berettet for det i to Hundrede Aar."

Har man da betalt hende godt, og er hun kommet i Humør, kan hun ogsaa fortælle mere.

"Hos min Mormoder," siger hun, "gik jeg i en skrap Skole.

'Vær tro imod Historien,' sagde den Gamle. 'Vær evigt og urokkeligt tro imod Historien.'

'Hvorfor skal jeg være det, Bedstemoder?' spurgte jeg hende.

'Skal jeg give Dig Grunde, næbbede Pigebarn?' raabte hun. 'Og Du vil være Fortællerske? Nuvel, Du skal blive Fortællerske! Og jeg vil give Dig Grunde! Hvor Menneskene er tro, er evigt og urokkeligt tro imod Historien, der taler tilsidst Tavsheden. Hvor der ingen Historie er og ingen har været, eller hvor man har forraadt Historien, der er Tavsheden Tomhed, – men naar den Fortællerske tier, som har været Historien tro indtil Døden, da taler Tavsheden. Enten nu en lille Tøs forstaar det eller ej!

Og hvem fortæller da, naar vi selv tier, en Historie bedre end nogen af os har gjort det? Det gør Tavsheden. Hvor læser man da en bedre Historie end paa den skønnest prentede Side i den kosteligste Bog? Paa det ubeskrevne Blad. Naar en kongelig og ridderlig Pen, i mægtig Inspiration, har nedskrevet sin Historie med det sjældneste Blæk af alle, hvor kan vi da læse en endnu dybere, sødere, grummere og lystigere Historie end denne Historie? Paa det ubeskrevne Blad!"

Den Gamle sidder tavs en Tid, gumler og ler kun lidt med sin tandløse Mund.

"Der findes mellem Fortællersker en Historie om det ubeskrevne Blad," siger hun. "Vi fortæller den ikke gerne. Thi den kan, for de Ikke-Indviede, svække vor egen Kredit. Dog, til Dem, min kære og fine Herre og Dame med de gavmilde Hjerter, vil jeg berette den."

Højt oppe i Portugals blaa Bjerge ligger et Nonnekloster for Søstre af Karmelitterordenen, hvilken er en meget streng Orden. I gamle Dage var Klostret hovedrigt og stormægtigt, mange af Søstrene var fornemme Damer, og der skete Mirakler. Men i Aarhundredernes Løb higede højbaarne Damer mindre og mindre efter at faste og bede, de store Medgifter flød karrigere ind i Klosters Kasse, og de faa fattige Søstre holder nu kun til i et Hjørne af den vældige, forvitrende Bygning, der ser ud

som om den havde sat sig for at blive eet med Bjerget selv. Dog er det et muntert og virksomt Søsterskab. De har stor Glæde af deres hellige Betragtninger, og de varetager med inderlig Fornøjelse den særlige Bedrift, som i den gamle Tid forskaffede Klostret et mærkeligt Privilegium. De forarbejder det fineste Lærred i Portugal.

Den lange Mark nedenfor Klostret bliver pløjet af snehvide Okser, og Frøet bliver kyndigt udsaaet af arbejdshærdede, jomfruelige Hænder med Muld under Neglene. Naar da Hørren blomstrer er den hele Dal luftblaa som det Forklæde, den hellige Jomfru bandt om sig for at gaa ud og samle Æg i Sankt Annas Hønsegaard, lige netop Øjeblikket inden Ærkeenglen Gabriel med vældigt Vingesus svang sig ned paa Husets Dørtærskel, og mens saa højt oppe, at man kunde blive svimmel derved, en Due, som en Sølvstjerne, holdt sig dirrende paa Vingerne. I Miles Omkreds løfter i denne Sommermaanend Folk i Landsbyerne Blikket mod Ageren og spørger sig selv: "Naa, er Klostret nu blevet løftet op i Himlen? Eller har vore gode smaa Søstre faaet Himlen trukket ned paa Jorden til sig?"

Sidenefter, til rette Tid, bliver først Hørren rusket, skættet og heglet, derpaa den fine Traad spundet og Linet vævet, – og til allersidst bredes Lærredet paa Bleg paa Græsset, saa at man godt kan tro at der ligger Felter af Sne rundt om hele Klostret. Og alt dette gaar for sig med hjertelig Omhu og Andagt og under Betænkninger og Bestænkninger som er Klostrets Hemmelighed. Derfor bliver ogsaa det færdige Lærred, som sendes ud ad Porten paa Ryggen af smaa Æsler, stadig ned ad Bakke til Byerne, saa blomsterhvidt og glat og lækkert som min egen lille Fod naar jeg, fjorten Aar gammel, havde tvættet den for at gaa til Dans i vor Landsby.

Flid, kære Herskaber, er en god Ting, og Fromhed er en god Ting, men den allerførste Spire til en Historie maa komme fra et helligt Sted udenfor den selv. Saaledes faar Lærredet fra Convento Velho sin sande Kraft og Fortræffelighed af den Omstændighed, at det allerførste Linfrø, for syv Hundrede Aar siden, blev bragt hjem til Portugal af en Korsfarer, fra det Hellige Land.

I Bibelen, i Josvæ Bog, kan man læse om Landene Lecha og Maresa. Jeg kan ikke selv læse, og har aldrig set denne hellige Skrift. Men min Mormoders Mormoder nød som barn stor Godhed i en gammel jødisk Rabbiners Hus, og den Kundskab som hun modtog af ham har vi siden, den ene efter den anden, bevaret og lært udenad. "Caleb's Datter Achsa begærede en Ager af sin Fader, sprang ned af Asenet og sagde: 'Giv mig en Velsignelse! Thi Du gav mig et Land sønderpaa, giv mig og Vandspringe!' Saa gav han hende Vandspringe oven og Vandspringe neden. Og paa de samme Agre sønderpaa, Lecha og Maresa, levede sidenefter de Slægter, som arbejdede paa det kostelige Linklæde for Asbeæ Hus." Den portugisiske Korsfarer, hvis Slægt selv engang havde været Lærredsvævere, henryktes af Linets Finhed og Styrke og bandt en Pose af dets Frø ved sin Sadel.

Gennem denne store Mærkelighed fik da Klostret sit Privilegium, som var dette, at levere Brudelagner til alle unge Prinsesser af det kongelige Hus.

De maa vide, kære Herre og Dame, hvis De ikke allerede ved det, at det i Portugal, i meget gamle og fornemme Slægter, har været Skik, at Morgenen efter et bryllup, og inden Morgengaven blev afgivet, den højeste Hushovmester fra Paladsets Balkon udhængte Nattens Brudelagen med den højtidelige Proklamation: "Virginem eam tenemus" – "Vi bevidner at hun var Jomfru". Den

ældgamle og ærværdige Skik blev allerstrengest overholdt af den kongelige Familie selv, og har der bestaaet indtil for en Menneskealder siden. Et saadant Lagen blev aldrig siden tvættet eller igen anvendt.

Men Klostret i Bjergene nød, i Erkendelse af det leverede Lærreds hellige Oprindelse og som Belønning for dets Kvalitet, den Udmærkelse at modtage tilbage Midterstykket af det Lin, der bevidner en kongelig Bruds Ære.

I Klostrets Midterfløj, der skuer ud over hele det omliggende Land, er en lang Sal eller et Galleri med sort og hvidt Marmorgulv. Paa Salens Vægge hænger Side om Side en Række gyldne Rammer, hver enkelt prydet med en kronet Plade af rent Guld, paa hvilken en Prinsesses Navn er indgraveret: Dona Christina, Dona Inez, Dona Jacintha Lenora, Dona Maria. Og i enhver af disse Rammer er indfattet et saadant Stykke Lærred skaaret ud af et kongeligt Lagen.

I de falmede og blegede Aftegninger, som Rammerne omslutter, kan man med nogen god Vilje læse hele Dyrekredsens Tegn: Vægten, Skorpionen, Løven og Tvillingerne – eller man kan finde Billeder fra sin egen Tankeverden: et Træ, en Rose, et Hjerte, et Sværd, eller endog et med et Sværd gennemstunget Hjerte.

I gamle Dage hændte det tit, at et stateligt, farveprægtigt Optog snoede sig gennem det stengraa Bjerglandskab, op mod Klostret. Prinsesser af Portugal, som nu var Hertuginder, Ærkehertuginder, Dronninger eller Enkedronninger i fremmede Lande, kom her med deres store Følge paa en Pilgrimsfærd, som var baade hellig og forborgent munter. Fra Hørmarken opefter blev Vejen meget stejl, den kongelige Dame maatte staa ud af sin Karet og lade sig bære det sidste Stykke i en Bærestol som var skænket Klostret til dette Formaal.

Senere hen, op mod vor egen Tid, er det sket – ligesom naar en sidste Gnist i et Brev, der brændes, efter at alle andre er løbet hen ad Kanten og er udslukte, endnu kommer til Syne – at en meget gammel Adelsfrøken kommer rejsende til Convento Velho. Hun har været en ung Prinsesses Legesøster, Veninde og Hofdame. Idet hun stiger op mod Klostret, bliver Udsigten omkring hende, til alle Sider, videre. I Galleriet fører Gæstesøsteren hende til Pladen med prinsessens Navn, og forlader hende, thi hun forstaar at hun her ønsker at være ene. Langsomt, langsomt gaar Erindringerne gennem det lille ærværdige, kraniumlignende og kniplingsdækkede Hoved, og der nikkes blidt til dem. Den trofaste Veninde gennemgaar Brudens legitime, ophøjede Lod og Lykke med den udvalgte, ubekendte fyrstelige Brudgom. Hun ser for sig Glæder og Skuffelser, Statsrejser og Regeringsjubilæer, Hofintriger og Krige. Tronarvingers fødsel og de kongelige Børns egne ægteskabelige Forbindelser, Dynastiers Stigen eller Synken. Af Tegnet paa Lærredet blev, husker den gamle Hofdame, engang taget Varsel, og nu, da hun kan overse Menneskeskæbner, kan hun sammenstille Varslet med Udfaldet og sukke lidt og saa smile lidt. Hvert enkelt Lærred, med sin kronede Navneplade, har en Historie at fortælle, og med dyb Troskab mod Historien er ethvert hængt op.

Men midt i den lange Række hænger et Lærred, der adskiller sig fra de andre. Rammen er saa skøn og tung som nogen herinde og bærer, saa stolt som nogen, sin gyldne Plade med den kongelige

Krone. Men paa Pladen staar intet Navn, og det Lin, som Rammen indfatter, er hvidt fra Hjørne til Hjørne, et ubeskrevet Blad.

I, der vil høre Historier, betragt dette Blad og erkend de gamle Fortællerskers, min Bedstemoders og hendes Bedstemoders Visdom.

I hvilken evig og urokkelig Troskab imod Historien er ikke dette Lærred blevet indføjet i Rækken! Fortællerskerne selv tilhyller her deres Hoved og tier. Thi de højkongelige Forældre, som har beordret det indrammet og ophængt, kunde jo have ladet være.

Det er foran dette hvide Lin at de gamle Prinsesser – de erfarne, i Livet prøvede, pligttro Dronninger, Hustruer og Mødre – og at de højbaarne gamle Jomfruer, disses Legesøstre, Hofdamer og Brudepiger, altid er standset og har dvælet længst. Det er foran dette hvide Lin at endnu i Dag gamle og unge Nonner, og Abbedissen selv, falder dybest i Tanker.

Arbejdsspørgsmål

- 1) Læs Karen Blixen *Det ubeskrevne blad* (1957) og diskutér, hvad der menes med citatet fra *Det ubeskrevne blad* og hvilken betydning fortællingen og fortællersken har: "Hvor menneskene er tro, er evigt og urokkeligt tro imod historien, der taler til sidst tavsheden. Hvor der ingen historie er og ingen har været, eller hvor man har forrådt historien, der er tavsheden tomhed, - men når den fortællerske tier, som har været historien tro indtil døden, da taler tavsheden."
- 2) Udarbejd et storyboard i grupper om fortællingens karakterer, forløb og tematik. Brug gerne dette gratis site: <https://www.storyboardthat.com/storyboard-creator> og vis jeres storyboards for hinanden. Tag stilling til, hvilken fortælling I har valgt at skabe på baggrund af *Det ubeskrevne blad* og hvad en fortælling er og kan være og hvad den kan bruges til?
- 3) Sammenlign fortælleren Sheherazades rolle i rammefortællingen fra *1001 nat* med *Det ubeskrevne blad* og fortællingens/ernes indhold og tematik. Og tag stilling til, hvordan Brooks begreber om det narrative begær og den narrative motor kan relateres til *Det ubeskrevne blad*.
- 4) Benyt evt. dette link med relevant inspiration til arbejdet med K. Blixen og *Det ubeskrevne blad* fra Karen Blixen Museet https://wp.blixen.dk/wp-content/uploads/2020/05/kbm_gymhaeefte-1.pdf

1001 Nat

- Manuskript af Karen-Maria Bille, frit efter Ellen Wulffs oversættelse af Muhsin Mahdis arabiske forlæg. Foreliggende manuskript står i gæld til forfatterne Naguib Mahfouz, Tahar Ben Jelloun og Alaa Al Aswany, hvis figurer i forklædt form har fundet vej ind i 1001 Nat.

DEN GAMLE KONE I

STEPHANIE:

En gammel kone

en sød morlil

så en smuk ung mand

på gaden.

Da hun så hans skønhed

gjorde hun sig

våd i bukserne.

DEN GAMLE KONE II

STEPANIE:

Den gamle kone

den søde morlil

gik hen til

den smukke unge mand

på gaden.

Han forsøgte at

vifte hende

så hun kunne

falde til ro.

Men mens hun

snakkede med ham

begyndte hun at

gnide sig mellem lårene

med hele hånden.

Arbejdsspørgsmål

- 1) Læs historien om den gamle kone I og II og tal om, hvordan kvinden, forholdet mellem kønnene, kærlighed, vold, lyst, sex/ seksualitet og skønhed fremstilles og problematiseres i forestillingen *1001 nat*? Hvilken fortælling skabes der i scenografien til forestillingen?
- 2) Bør undervisning i seksual- og kønshistorie blive et stort ligestillingspolitisk emne i 2021? Undersøg, hvad der opfattes som maskulint og feminint i en bestemt historisk periode og hvilken rolle kønsopfattelser spiller i politik, økonomi og kultur?
- 3) Besøg gerne KØN - Gender Museum Danmark her: <https://konmuseum.dk/#> og find inspiration til arbejdet med køn.

KØN

Koranen

- om nøgenhed og seksualitet af Kate Østergaard, religionsforsker.

Der findes i Koranen en opfordring til, at både mænd og kvinder skal tildække sig. Dette gælder sura 7:26: "Adams børn! Vi sender klæder og pynt ned til jer for at skjule jeres køn", ligesom der i sura 24:30-31 findes en opfordring til både mænd og kvinder om, at de skal sænke blikket og vogte over deres dyd/køn. For kvinder tilføjes det, at de skal trække deres "khimar" (en slags overfrakke) sammen over deres bryst og ikke vise deres skønhed frem for andre end deres ægtefæller og andre familiemedlemmer. I sura 33:59 befales det kvinder, at de skal samle deres "jilbab" (en slags overfrakke) om sig, så de kan genkendes og ikke forulempes. "Profet! Sig til dine hustruer og dine døtre og til de troendes kvinder, at de skal trække noget af deres overklædning ned over sig. Således vil de lettest blive genkendt og ikke blive forulempet. Gud er tilgivende og barmhjertig." Der er således en opfordring til, at man skal tildække sig, men ikke præcis hvordan. Hvad angår seksualitet anerkendes menneskets seksuelle behov, og kærlighed mellem ægtefæller anses for en gave. Dette fremgår af Sura 30:21: "Et af Hans tegn er, at Han skabte jer hustruer af jer selv, for at I kunne hvile hos dem. Han satte kærlighed og barmhjertighed mellem jer. Deri er der tegn for folk, der vil besinde sig. "En anerkendelse af (mænds) seksuelle behov fremgår ligeledes af 2:223: "Jeres kvinder er pløjjord for jer, så gå til jeres pløjjord, som I vil." I endnu et vers fremgår det, at seksuelt samkvem mellem mand og kvinde er forordnet af Gud 7:189: "Han er den, der skabte jer af ét væsen. Heraf dannede Han dets mage til at leve sammen med ham. Da han havde ligget med hende, bar hun en let byrde..." Det er samtidig klart, at Koranen ikke accepterer seksuelt samkvem uden for ægteskabet, idet der er en streng straf for hor/utugt nemlig 100 piskeslag, hvilket fremgår af sura 24 (Lyset) vers 2: " Hvis en kvinde og en mand bedriver utugt, skal I give dem hundrede piskeslag hver! Lad ikke medfølelse med dem gribe jer, når det drejer sig om Guds religion, hvis I tror på Gud og på den yderste dag! Lad en gruppe af de troende være vidne til deres straf! Hvis man udelukkende benytter Koranen, synes reglerne omkring særligt tildækning at være op til fortolkning, men de fleste muslimer vil tage hadith-tekster⁴ til hjælp, hvor der er mere detaljerede regler for, hvordan påklædningsreglerne skal opfattes, og hvor nøgenhed "awrah" nævnes eksplicit. Korancitaterne er alle taget fra Ellen Wulffs danske oversættelse af Koranen.

Arbejdsspørgsmål

- 1) Hvilken rolle spiller religion og koranens budskab i *Tusind og én nat* og forestillingen *1001 nat*?

Kilder: <https://www.religion.dk/sp%C3%B8rg-om-religion/hvad-siger-koranen-om-p%C3%A5kl%C3%A6dning-og-seksualitet>, <https://www.religion.dk/sex-skyld-og-skam-i-islam-det-jordiske-liv-skal-vaere-nydelsesfuldt-0> og <https://quran.com/>

⁴ Hadith er den vigtigste religiøse tekst i islam næst efter Koranen og benyttes i vid udstrækning til fastsættelse af regler og anbefalinger for korrekt livsførelse, hvilket hænger sammen med synet på Muhammad som et forbillede og eksempel til efterfølgelse. <https://www.religion.dk/leksikon/hadith>